

KAI KURIE CITOCHEMINIAI PSEUDOACIDOFILOCIŲ POKYČIAI. SUKELTI MAREKO LIGOS

V. Kaluina, I. Jonauskienė, A. Boguševičiūtė

Dar prieš sukuriant fagocitozės teoriją, buvo pastebėta, kad granulocitiniai leukocitai, sąveikaudami su mikroorganizmais (juos fagocituodami), praranda specifinį citoplazmos grūdėtumą.

Hirsch'as ir Cohn'as [4], tyrinėdami iš triušio pilvo ertmės eksudato išskirtų neutrofilocitų sacharozėje lizuotų grūdelių frakciją, nustatė, kad mažiau kaip 10 % jų sudaro mitochondrijos, o kiti grūdeliai yra specifiški. Novikovas (1960) [4], elektroniniu mikroskopu analizuodamas šių grūdelių struktūrą, konstatavo, kad juos gaubia vienasluoksnė membrana ir juose yra rūgšties fosfatazės bei kitų fermentų, būdingų lizosomoms, pavyzdžiui, ribonukleazės, dezoksiribonukleazės, β -gliukuronidazės, katepsino, 5-nukleotidazės, lizocimo ir šarminės fosfatazės, taip pat baktericidinio faktoriaus fagocitino, atsipalaiduojančio kartu su hidrolizininiais fermentais.

Hirsch'as ir Cohn'as pastebėjo, kad praėjus 30 minučių po to, kai neutrofilocitai fagocituoja mikroorganizmus, išnyksta jų citoplazmos grūdėtumas, o šio proceso (degranuliacijos) intensyvumas priklauso nuo fagocituotų mikroorganizmų kiekio. Kai mikroorganizmų labai daug, cheminiai komponentai persiskirsto. Tuomet per pirmąsias 15 minučių santykinis rūgšties fosfatazės ir β -gliukuronidazės aktyvumas grūdelių frakcijoje sumažėja, o viršuosėdiniame skystyje atitinkamai padidėja ir būna didžiausias praėjus 30 minučių nuo mikroorganizmų fagocitavimo. Anot Hirsch'o ir Cohn'o atsipalaidavę hidrolizininiai fermentai ir fagocitinas su fagocituotomis bakterijomis gali sąveikauti tiek ląstelės citoplazmoje, tiek fagocitinėse vakuolėse.

Pseudoacidofilocitų degranuliaciją stebėjome „odos langelio“ metodu tirdami granuliacijos procesą sveikų ir Mareko liga bei kitomis navikinėmis ligomis sergančių vištų asepsinio bei sepsinio uždegimo židinio erozinį eksudatą [3].